05/03/2020

“Μετάνοια είναι η ομολογία της αποτυχίας μας”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σερρών και Νιγρίτης

Για την έννοια της μετάνοιας και την συναίσθηση των τραγικών συνεπειών της απομάκρυνσής μας από το Θεό ανέφερε σε εγκύκλιό του, ο Μητροπολίτης Σερρών και Νιγρίτης κ. Θεολόγος, αναφέροντας χαρακτηριστικά:

“Κυρίαρχη θέση στόν ἀγῶνα μας κατ’ αὐτήν τήν σεπτή περίοδο, ἀλλά καί σέ ὁλόκληρη τήν ζωή μας κατέχει τό οὐράνιο δῶρο τῆς μετανοίας, δῶρο ἀντάξιο τῆς μεγαλοσύνης καί τῆς φιλανθρωπίας τοῦ οὐρανίου Πατέρα μας. Μετάνοια σημαίνει ὁλοκάρδια ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου στόν Θεό, στροφή τοῦ νοῦ, πού ἐννοεῖται ὡς τό κέντρο τοῦ ἐσώτατου εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, ἀπό τήν ἁμαρτία στόν Θεό. Μετάνοια εἶναι, κατά τόν προφήτη Ἰερεμία ἡ περιτομή τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου, ἡ κάθαρσή της ἀπό κάθε μολυσμό,ἡ ἀλλαγή τοῦ φρονήματος τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐπιστροφή τῆς ἄσωτης καρδίας στήν πατρική της κατοικία, τόν Θεό”.

Σε άλλο σημείο, αναφέρει:

“Μετάνοια εἶναι ἡ ὁμολογία τῆς ἀποτυχίας μας, ἡ ὁλόψυχη παραδοχή τοῦ λάθους μας στήν ὁλότητά του, ἡ συναίσθηση τῶν τραγικῶν συνεπειῶν

τῆς ἀπομακρύνσεώς μας ἀπό τόν Θεό”.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΗΝ ΕΓΚΥΚΛΙΟ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ:

Ἀγαπητοί μου πατέρες, ὁσιώταται μοναχαί, εὐλογημένοι χριστιανοί,

Ἡ πλουσιόδωρος ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ὁδήγησε καί πάλιν τά βήματα τῆς ζωῆς μας στήν πιό ψυχοστηρικτική περίοδο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας ἔτους. Τήν ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Αὐτή μέ τά σωτήρια καί ζωηφόρα νάματά της, καταρδεύει ὁλόκληρη τήν ζωή μας καί τήν ἀναγεννᾶ πνευματικῶς. Ἡ ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή προβάλλει ἀπό τῆς σημερινῆς ἡμέρας ἐνώπιόν μας ὡς μία πρόσκληση πνευματικῆς ἀνατάσεως μέ γνώμονα τόν Εὐαγγελικό λόγο, ὡς μία ἀφετηρία πνευματικῶν ἀγώνων κατά τῆς ἁμαρτίας πού ὡς μία βαθειά ὑπαρξιακή τραγωδία μᾶς χωρίζει ἀπό τόν Θεό, ὡς μία νέα εὐκαιρία ἀπό τόν Θεόν στήν ζωή μας. Ὁ πνευματικός μας ἀγῶνας κατ’αὐτήν τήν ἁγία καί κατανυκτική περίοδο ἔχει στόχο καί ἡ πορεία μας τέλος. Τήν ζωηφόρο Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας πού σηματοδοτεῖ τήν νίκη κατά τοῦ θανάτου καί τό σωτήριο πέρασμά μας στήν πληρότητα τῆς ζωῆς.

Κυρίαρχη θέση στόν ἀγῶνα μας κατ’ αὐτήν τήν σεπτή περίοδο, ἀλλά καί σέ ὁλόκληρη τήν ζωή μας κατέχει τό οὐράνιο δῶρο τῆς μετανοίας, δῶρο ἀντάξιο τῆς μεγαλοσύνης καί τῆς φιλανθρωπίας τοῦ οὐρανίου Πατέρα μας. Μετάνοια σημαίνει ὁλοκάρδια ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου στόν Θεό, στροφή τοῦ νοῦ, πού ἐννοεῖται ὡς τό κέντρο τοῦ ἐσώτατου εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, ἀπό τήν ἁμαρτία στόν Θεό. Μετάνοια εἶναι, κατά τόν προφήτη Ἰερεμία ἡ περιτομή τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου, ἡ κάθαρσή της ἀπό κάθε μολυσμό,ἡ ἀλλαγή τοῦ φρονήματος τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐπιστροφή τῆς ἄσωτης καρδίας στήν πατρική της κατοικία, τόν Θεό. Ἡ ἁμαρτία ὡς θέλημα καί ἐνέργημα ἐνάντιο στόν Θεό, παρά τό γεγονός ὅτι ἀπό τόν ἐφευρέτη της Διάβολο παρουσιάζεται ἀρχικῶς γλυκεία καί ἐλκυστική, ἐν τέλει προσφέρει στόν ἄνθρωπο ἀφόρητη ὀδύνη καί πικρία. Αὐτήν τήν ἀλήθεια σημειώνει διά τοῦ προφήτου του Ἰερεμίου ὁ ἴδιος ὁ Θεός στόν λαό του λέγων: «Γνῶθι καί ἰδέ ὅτι πικρόν σοι τό ἐγκαταλιπεῖν σε ἐμέ» (Ἰερ.2,19). Εἶναι ἀφάνταστα πικρό νά ἐγκαταλείπει ὁ ἄνθρωπος τόν Θεό καί νά ζῆ μάκρυά Του.

Μετάνοια εἶναι ἡ ὁμολογία τῆς ἀποτυχίας μας, ἡ ὁλόψυχη παραδοχή τοῦ λάθους μας στήν ὁλότητά του, ἡ συναίσθηση τῶν τραγικῶν συνεπειῶν τῆς ἀπομακρύνσεώς μας ἀπό τόν Θεό. Ἡ ἐν καρδίᾳ συντετριμμένῃ παραδοχή τῆς ἁμαρτωλότητός μας, ἡ δαυιτική ὁμολογία «Τήν ἀνομίαν μου ἐγώ γινώσκω καί ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστί διά παντός» συνιστοῦν τό θεμέλιο τῆς μετανοίας πού προετοιμάζουν τό ἔδαφος γιά τήν συγχώρηση καί τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν. Αὐτό ὑπογραμμίζει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγων: «Τίποτε ἄλλο δέν

προσελκύει τό ἔλεος τοῦ Δεσπότου, ὅπως ἡ ὁμολογία τῆς ἁμαρτίας μας» (Migne 69,1088). Αὐτή ἡ ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτίας καλλιεργεῖ στόν ἄνθρωπο τήν ἐλπίδα στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Μέ τόν ἴδιο φιλάνθρωπο τρόπο προσεγγίζει τό θέμα καί τό χρυσό στόμα τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγων: «Ἁμαρτωλός εἶ, μήν ἀπελπίζεσαι, εἴσελθε εἰς τήν Ἐκκλησίαν, μετάνοιαν προβαλλόμενος. Ἥμαρτες; Εἰπέ τῶ Θεῶ ὅτι ἡμάρτηκα…Εἰπέ τήν ἁμαρτίαν ἵνα λύσης τήν ἁμαρτίαν». Ἡ μετάνοια, πού συνοδεύεται ἀπό τήν ἐκούσια παραδοχή τῆς ἁμαρτωλότητος, τήν ἀναγνώριση τοῦ λάθους, τήν καρδιακή συντριβή, τήν ὁμολογία, τήν ἐξομολόγηση, τό δαυιτικόν «ἡμάρτηκα» ἐπισπᾶ τό μέγα ἔλεος τοῦ Θεοῦ πού εἰρηνεύει καί ἁγιάζει τόν ἄνθρωπο. Ἡ μετάνοια, ἡ θεοφιλεστάτη ἐκείνη ἀρετή, τήν ὁποία λυσσωδῶς πολεμᾶ ὁ Διάβολος ὡς ποιότητα καί στάση ζωῆς, ὡς ἀγώνας συνεχής, θεραπεύει τόν ἄνθρωπο, τόν ἐλευθερώνει ἀπό τήν ἀνάγκη καί τήν δουλεία τῆς ἁμαρτίας, τόν φωτίζει καί τόν ἀποκαθιστᾶ πλήρως ὡς γνήσιον υἱόν στήν πατρική καρδιά τοῦ οὐρανίου πλαστουργοῦ μας Θεοῦ. Αὐτός ὁ ἀγώνας τοῦ ἀνθρώπου βεβαίως κατά τῆς ἁμαρτίας εἶναι σκληρός διότι ὁ μεταπτωτικός ἄνθρωπος κατά τό βιβλικόν λόγιον ρέπει πρός τό κακό: «Ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπί τά πονηρά ἐκ νεότητος αὐτοῦ» (Γεν.8,21). Αὐτή τήν ἐγγενῆ δυσκολία τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται νά θεραπεύσει ἡ παντοδύναμος θεία χάρις ἡ ὁποία, διά τῶν θείων μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐνισχύει τόν ἀγωνιστή ἄνθρωπο καί τόν καθιστᾶ ἱκανό νά νικᾶ τήν ἁμαρτία. Στόν γενναιοφρόνως ἀγωνιζόμενο κατά τῆς πολυειδοῦς ἁμαρτίας ἄνθρωπο ἔρχεται βοηθός ὁ ἴδιος ὁ Θεός ὅταν βεβαίως καί ὁ ἄνθρωπος μέ τήν πίστη, τόν ἀγώνα καί τήν μετάνοιά του πιστοποιεῖ τήν θέλησή του νά σωθεῖ. Καρπός αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος εἶναι ὁ ἁγιασμός τοῦ ἀνθρώπου, ἡ καθαρά καρδία πού κτίζεται ἀπό τόν ἴδιο τόν Θεό ὡς κατοικητήριό Του.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἡ ζωή, τό ἦθος καί τό κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας μας ἐμπνέεται καί φωτίζεται ἀπό τήν μετάνοια. Ἡ μετάνοια ὡς κλῆσις τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ πρός τόν ἄνθρωπο γιά ἐπιστροφή στήν στοργική του ἀγκαλιά συνιστᾶ καί τό πρῶτο κήρυγμα τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπί τῆς γῆς. «Ἤγγικεν, λέγει ὁ Σωτήρ, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μετανοεῖτε καί πιστεύετε ἐν τῶ εὐαγγελίῳ» (Μαρκ.1,15). Αὐτό τό κήρυγμα παρέλαβε ἡ Ἐκκλησία μας καί τό προσφέρει στόν πιστό λαό. Ὁ ἀγώνας κατά τῆς ἁμαρτίας καρποφορεῖ μόνον μέ τήν χάριν τοῦ Θεοῦ, «πού θεραπεύει τά ἀσθενῆ καί ἀναπληροῖ τά ἐλλείποντα». Χωρίς αὐτήν τήν θεία χάριν, κάθε προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι μόνον εἶναι ἀτελέσφορος, ἀλλά καί ἐπικίνδυνη, ὅταν περιπίπτει σέ μία φαρισαικοῦ τύπου αὐτοδικαίωση. Αὐτές τίς εὐλογημένες ἀλήθειες μᾶς ὑπενθυμίζει μέ ἕναν δυνατό τρόπο ἡ ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἡ εὐλογημένη αὐτή πορεία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος πρός τό Πάσχα, στήν ὁποία μέ τήν χάριν τοῦ Θεοῦ ἀπό σήμερον εἰσοδεύουμε. Ὁ μέγας τῆς μετανοίας

διδάσκαλος, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μᾶς δείχνει παιδαγωγικῶς καί φιλανθρώπως τούς δρόμους αὐτῆς τῆς εὐλογημένης πορείας λέγων: «Θά σᾶς εἶπω τάς ὁδούς τῆς μετανοίας. Πρώτη: Ἡ καταδίκη τῶν ἁμαρτημάτων μας. Δεύτερη: Νά μήν μνησικακῆς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, νά συγκρατῆς τήν ὀργήν σου, νά συγχωρῆς τά ἁμαρτήματα τῶν συνανθρώπων σου. Τρίτη: Προσευχή θερμή καί εἰλικρινής πού νά πηγάζῃ ἀπό τά βάθη τῆς καρδιᾶς σου. Τέταρτη: Ἡ ἐλεημοσύνη, διότι αὐτή ἔχει πολλή καί ἀπερίγραπτη δύναμη. Πέμπτη: Ἡ μετριοφροσύνη καί ἡ ταπεινοφροσύνη, πού ἐκμηδενίζουν τήν φύση τῶν ἁμαρτημάτων ὄχι λιγότερο ἀπό τούς ἄλλους τρόπους» (Ε.Π.Ε.31,92). Καλή μετάνοια, πατέρες καί τέκνα ἐν Κυρίῳ περιπόθητα.

Εὐλογημένη, καρποβριθῆ καί σωτήρια μεγάλη Τεσσαρακοστή!
Καλή Ἀνάσταση!

Διάπυρος εὐχέτης ὅλων σας πρός τόν Κύριον

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Σερρῶν καί Νιγρίτης Θεολόγος